

ที่ สน ๐๐๑๘.๑/ว ๑๐๙๑๙

ศาลากลางจังหวัดสกลนคร

ถนนศูนย์ราชการ สน ๔๗๐๐๐

พฤษภาคม ๒๕๖๘

เรื่อง การสนับสนุนการสืบสวน ปราบปราม และจับกุมผู้กระทำความผิดในอำนาจหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และพนักงานฝ่ายปกครอง

เรียน นายอำเภอ ทุกอำเภอ

อ้างถึง หนังสือจังหวัดสกลนคร ที่ สน ๐๐๑๘.๑/ว ๒๓๔๒๓ ลงวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๗

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมการปกครอง ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๐๗.๑/ว ๖๙๐๑

ลงวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๖๘

จำนวน ๑ ฉบับ

ตามที่ จังหวัดสกลนครได้รับแจ้งจากกรมการปกครองว่า กฎหมายได้กำหนดให้ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และพนักงานฝ่ายปกครองมีอำนาจหน้าที่ในการรักษาความสงบเรียบร้อยตามพระราชบัญญัติ ลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๕๕๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยมีฐานะเป็นพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒ (๑๖) ซึ่งมีอำนาจในการสืบสวน ปราบปราม จับกุมผู้กระทำความผิดและบังคับใช้กฎหมาย ในเขตพื้นที่ซึ่งตนรับผิดชอบตามประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗ และมาตรา ๗๘ อีกทั้ง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และพนักงานฝ่ายปกครอง ได้ปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางสังคมในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การป้องกัน และปราบปรามยาเสพติด การพนัน การค้ามนุษย์ การตัดไม้และทำลายทรัพยากรของชาติ เป็นต้น รวมถึงความผิดในลักษณะอื่นๆ ในระดับพื้นที่ จนมีผลงานเป็นที่ประจักษ์มากมาย ประกอบกับ กรมการปกครองได้แจ้งแนวทางปฏิบัติในการให้ความช่วยเหลือพนักงานฝ่ายปกครองที่ตกเป็นผู้ต้องหา ในคดีอาญาหรือถูกฟ้องคดีอาญาอันเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมาย นั้น

จังหวัดสกลนครพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นไปอย่างถูกต้องตามระเบียบกฎหมาย และเป็นการเสริมสร้างกำลังใจรวมถึงเพิ่มประสิทธิภาพ ในการสืบสวน ปราบปราม จับกุมผู้กระทำความผิดและบังคับใช้กฎหมายของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และพนักงาน ฝ่ายปกครอง จึงให้อำเภอสนับสนุนการปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และพนักงาน ฝ่ายปกครอง โดยกำชับให้ปลัดอำเภอหัวหน้ากลุ่มงานหรือหัวหน้าฝ่ายความมั่นคง และปลัดอำเภอ ซึ่งปฏิบัติงานเป็นพนักงานฝ่ายปกครอง ผู้รับแจ้งและดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการทรมานและกระทำให้บุคคลสูญหาย ทำหน้าที่ให้คำปรึกษา แนะนำ และสนับสนุน การปฏิบัติหน้าที่ของ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และพนักงานฝ่ายปกครอง ดังนี้

๑. การปฏิบัติ...

“สกลนครเมืองแห่งความสุข”

๑. การปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

๑.๑ ให้คำปรึกษา แนะนำ การดำเนินการบังคับใช้กฎหมายตั้งแต่ขั้นตอนการสืบสวนและรวบรวมพยานหลักฐานในเบื้องต้น กระบวนการจับกุม ค้น ยึดหรืออายัด และการควบคุมตัวผู้กระทำความผิดในอำนาจหน้าที่ของพนักงานฝ่ายปกครอง โดยกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนหรือฉุกเฉินอย่างยิ่ง เช่น การติดตามจับกุมผู้ร้ายสำคัญ การติดตามจับกุมผู้กระทำความผิดที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะต้องเดินทางออกนอกเขตพื้นที่รับผิดชอบให้ประสานพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจในเขตพื้นที่นั้นร่วมดำเนินการด้วย แล้วรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบโดยทันที

๑.๒ ให้คำปรึกษา แนะนำ การทำบันทึกการจับกุม ทั้งในส่วนของกรเตรียมเรียงพฤติการณ์ก่อนเกิดเหตุ ขณะเกิดเหตุ และหลังเกิดเหตุ การแจ้งข้อกล่าวหา การแจ้งสิทธิตามกฎหมาย การรวบรวมพยานหลักฐานและการจัดทำเอกสารประกอบคดีให้ครบถ้วน รัดกุม และถูกต้องตามกฎหมาย

๒. การปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย

๒.๑ การบันทึกภาพและเสียงอย่างต่อเนื่องในขณะจับและควบคุมจนกระทั่งส่งตัวให้พนักงานสอบสวนหรือปล่อยตัวบุคคลดังกล่าวไป โดยต้องใช้อุปกรณ์บันทึกภาพและเสียงที่สามารถบันทึกภาพเหตุการณ์และเสียงได้ชัดเจนเพียงพอที่จะทำให้เห็นผู้ถูกควบคุมตัว พฤติการณ์ในขณะจับและควบคุมที่เกิดขึ้นและสามารถเปิดสืบบันทึกภาพและเสียงดังกล่าวเพื่อตรวจสอบได้ รวมทั้งต้องไม่กระทำการใด ๆ ด้วยความจงใจที่ส่งผลให้ประสิทธิภาพในการบันทึกภาพและเสียงลดลง

๒.๒ เมื่อกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และพนักงานฝ่ายปกครอง ดำเนินการจับกุมผู้กระทำความผิด จะมีฐานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบซึ่งมีหน้าที่แจ้งการจับกุมดังกล่าวโดยทันทีต่อพนักงานอัยการผ่านระบบ <https://ptd.ago.go.th> และแจ้งนายอำเภอในท้องที่ที่มีการควบคุมตัวผ่านระบบ <https://arrest.dopa.go.th> ซึ่งกรณี กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และพนักงานฝ่ายปกครองไม่มีรหัสสำหรับเข้าสู่ระบบดังกล่าว ให้ใช้รหัสของปลัดอำเภอ หัวหน้ากลุ่มงานหรือหัวหน้าฝ่ายความมั่นคง หรือปลัดอำเภอซึ่งปฏิบัติงานเป็นพนักงานฝ่ายปกครองผู้รับแจ้งตามเวรศูนย์รับแจ้งฯ เป็นผู้แจ้งและให้ระบุกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และพนักงานฝ่ายปกครองผู้ทำการจับและควบคุมนั้น เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบในระบบดังกล่าว

๒.๓ ให้คำแนะนำการจัดทำบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัวตามแบบ ปท. ๑ ให้ครบถ้วนถูกต้องตาม

๓. การพาหรือใช้อาวุธปืน

กำชับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และพนักงานฝ่ายปกครองในกรณีมีความจำเป็นที่จะต้องพาหรือใช้อาวุธปืนให้ถือปฏิบัติตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ และระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพาและใช้อาวุธปืนของพนักงานฝ่ายปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง อย่างเคร่งครัดโดยเฉพาะต้องเป็นผู้ได้รับอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนหรือได้รับมอบให้มีและใช้อาวุธปืนโดยชอบด้วยกฎหมายโดยการพาอาวุธปืนดังกล่าวต้องพาไปด้วยความระมัดระวังเหมาะสม และมิขัดตามลักษณะของอาวุธปืนรวมถึงขณะพาอาวุธปืนนั้นต้องมีบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐคำสั่งให้ปฏิบัติหน้าที่ และหนังสือรับรองการพาและใช้อาวุธปืนของพนักงานฝ่ายปกครองติดตัวไปด้วยเพื่อแสดงว่าเป็นเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจรักษาความสงบเรียบร้อย

ทั้งนี้...

ทั้งนี้ ในกรณีกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และพนักงานฝ่ายปกครองตกเป็นผู้ต้องหาในคดีอาญา หรือถูกฟ้องคดีอาญาอันเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมาย ให้ถือปฏิบัติตามแนวทางของหนังสือที่อ้างถึงเพื่อให้ความช่วยเหลือกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และพนักงานฝ่ายปกครองให้ได้รับความคุ้มครองตามสิทธิในกระบวนการยุติธรรมได้อย่างรวดเร็ว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวจิราภรณ์ เบิกบานดี)

ปลัดจังหวัดสกลนคร ปฏิบัติราชการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัดสกลนคร

ที่ทำการปกครองจังหวัด
กลุ่มงานอำนวยความสะดวกเป็นธรรม
โทร.๐-๔๒๗๑-๑๔๖๑

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๓๐๗.๑/ ๖๖๔๐๖

☐ ปลต	( )
☐ ปล.คน	( )
☐ ปล.๒	( )
☒ นิติกร	(๒)

ที่ทำการปกครอง
เลขที่ 2592
วันที่ ๒๖ พ.ค. ๒๕๖๔
เวลา

กรมการปกครอง
๖๖๖ อาคารศาลากลางนครหลวงฯ ชั้น ๑๑
ถนนบรมราชชนนี แขวงบางบำหรุ
เขตบางพลัด กรุงเทพฯ ๑๐๗๐๐

๒๖ พฤษภาคม ๒๕๖๔

เรื่อง การสนับสนุนการสืบสวนปราบปราม และจับกุมผู้กระทำความผิดในอำนาจหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ
เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

อ้างถึง หนังสือกรมการปกครอง ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๐๗.๑/ว ๑๔๐๗๖ ลงวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๖๓

ตามที่ กฎหมายได้กำหนดให้ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ มีอำนาจหน้าที่ในการรักษาความสงบเรียบร้อยตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยมีฐานะเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒ (๑๖) ซึ่งมีอำนาจในการสืบสวน ปราบปราม จับกุมผู้กระทำความผิดและบังคับใช้กฎหมาย ในเขตพื้นที่ซึ่งตนรับผิดชอบตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗ และมาตรา ๗๘ อีกทั้ง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ ได้ปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางสังคมในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การป้องกันและปราบปรามยาเสพติด การพนัน การค้ามนุษย์ การตัดไม้และทำลายทรัพยากรของชาติ เป็นต้น รวมถึงความผิดในลักษณะอื่น ๆ ในระดับพื้นที่ จนมีผลงานเป็นที่ประจักษ์มากมาย ประกอบกับกรมการปกครองได้แจ้งแนวทางปฏิบัติในการให้ความช่วยเหลือพนักงานฝ่ายปกครองตกเป็นผู้ต้องหาในคดีอาญาหรือถูกฟ้องคดีอาญาอันเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมาย นั้น

กรมการปกครองพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ เป็นไปอย่างถูกต้องตามระเบียบกฎหมายและเป็นการเสริมสร้างกำลังใจ รวมถึงเพิ่มประสิทธิภาพในการสืบสวนปราบปราม จับกุมผู้กระทำความผิดและบังคับใช้กฎหมายของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ จึงขอให้จังหวัดแจ้งอำเภอสนับสนุนการปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ โดยกำชับให้ปลัดอำเภอหัวหน้ากลุ่มงานหรือหัวหน้าฝ่ายความมั่นคง และปลัดอำเภอซึ่งปฏิบัติงานเป็นพนักงานฝ่ายปกครองผู้รับแจ้งตามเวรศูนย์รับแจ้งและดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทรมานและกระทำให้บุคคลสูญหาย ทำหน้าที่ ให้คำปรึกษา แนะนำ และสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ ดังนี้

๑. การปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

๑.๑ ให้คำปรึกษา แนะนำ การดำเนินการบังคับใช้กฎหมายตั้งแต่ขั้นตอน การสืบสวน และรวบรวมพยานหลักฐานในเบื้องต้น กระบวนการจับกุม ค้น ยึดหรืออายัด และการควบคุมตัวผู้กระทำความผิดในอำนาจหน้าที่ของพนักงานฝ่ายปกครอง โดยกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนหรือฉุกเฉินอย่างยิ่ง เช่น การติดตามจับกุมผู้ร้ายสำคัญ การติดตามจับกุมผู้กระทำความผิดที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะต้องเดินทางออกนอกเขตพื้นที่รับผิดชอบให้ประสานพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจในเขตพื้นที่นั้น ร่วมดำเนินการด้วย แล้วรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบโดยทันที

๑.๒ ให้คำปรึกษา แนะนำ การทำบันทึกการจับกุม ทั้งในส่วนของการเรียบเรียงพฤติการณ์ ก่อนเกิดเหตุ ขณะเกิดเหตุ และหลังเกิดเหตุ การแจ้งข้อกล่าวหา การแจ้งสิทธิตามกฎหมาย การรวบรวมพยานหลักฐานและการจัดทำเอกสารประกอบคดีให้ครบถ้วน รัดกุม และถูกต้องตามกฎหมาย

๒. การปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทรมานและกระทำให้บุคคลสูญหาย

๒.๑ การบันทึกภาพและเสียงอย่างต่อเนื่องในขณะที่จับและควบคุมจนกระทั่งส่งตัวให้พนักงานสอบสวนหรือปล่อยตัวบุคคลดังกล่าวไป โดยต้องใช้อุปกรณ์บันทึกภาพและเสียงที่สามารถบันทึกภาพเหตุการณ์และเสียงได้ชัดเจนเพียงพอที่จะทำให้เห็นผู้ถูกควบคุมตัว พฤติการณ์ในขณะที่จับและควบคุมที่เกิดขึ้น และสามารถเปิดสิ่งบันทึกภาพและเสียงดังกล่าวเพื่อตรวจสอบได้ รวมทั้งต้องไม่กระทำการใด ๆ ด้วยความจงใจที่ส่งผลให้ประสิทธิภาพในการบันทึกภาพและเสียงลดลง

๒.๒ เมื่อกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ ดำเนินการจับกุมผู้กระทำความผิด จะมีฐานะเป็นเจ้าของหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบซึ่งมีหน้าที่แจ้งการจับกุมดังกล่าวโดยทันที ต่อพนักงานอัยการ ผ่านระบบ <https://ptd.ago.go.th> และแจ้งนายอำเภอในท้องที่ที่มีการควบคุมตัว ผ่านระบบ <https://arrest.dopa.go.th> ซึ่งกรณี กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ ไม่มีรหัสสำหรับเข้าสู่ระบบดังกล่าว ให้ใช้รหัสของปลัดอำเภอหัวหน้ากลุ่มงานหรือหัวหน้าฝ่ายความมั่นคง หรือปลัดอำเภอซึ่งปฏิบัติงานเป็นพนักงานฝ่ายปกครองผู้รับแจ้งตามเวรศูนย์รับแจ้งฯ เป็นผู้แจ้งและให้ระบูกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ ผู้ทำการจับและควบคุมนั้น เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบในระบบดังกล่าว

๒.๓ ให้คำแนะนำการจัดทำบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัวตามแบบ ปท. ๑ ให้ครบถ้วนถูกต้องตามกฎหมาย

๓. การพาหรือใช้อาวุธปืน

ถ้าจับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ ในกรณีมีความจำเป็นที่จะต้องพาหรือใช้อาวุธปืน ให้ถือปฏิบัติตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ และระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพาและใช้อาวุธปืนของพนักงานฝ่ายปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง อย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะต้องเป็นผู้ได้รับอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนหรือได้รับมอบให้มีและใช้อาวุธปืนโดยชอบด้วยกฎหมาย โดยการพาอาวุธปืนดังกล่าวต้องพาไปด้วยความระมัดระวัง เหมาะสม และมิดชิด ตามลักษณะของอาวุธปืน รวมถึงขณะพาอาวุธปืนนั้นต้องมีบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ คำสั่งให้ปฏิบัติหน้าที่ และหนังสือรับรองการพาและใช้อาวุธปืนของพนักงานฝ่ายปกครองติดตัวไปด้วย เพื่อแสดงว่าเป็นเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจรักษาความสงบเรียบร้อย

ทั้งนี้ ในกรณีกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ ตกเป็นผู้ต้องหาในคดีอาญาหรือถูกฟ้องคดีอาญา อันเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมาย ให้ถือปฏิบัติตามแนวทางของหนังสือที่อ้างถึง เพื่อให้ความช่วยเหลือกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ ให้ได้รับความคุ้มครองตามสิทธิในกระบวนการยุติธรรม ได้อย่างรวดเร็ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายณนญา โฆษาสีวิไลซ์)

อธิบดีกรมการปกครอง

สำนักงานสอบสวนและนิติการ
ส่วนการสอบสวนคดีอาญา
โทร./โทรสาร ๐ ๒๖๕๖ ๕๕๕๔